

פרשת נצבים

ושבתה עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו (ל, א)

לפעמים הקב"ה מאיר לאדם את דרכו אפילו על ידי בעלי חיים.

בספר "עיני ה'" מספר הרב ד"ר מאיר וינקלר סיפור מדהים בענין זה: דניאל אביר מתגורר באחד מפרוורי העיר בני ברק. חזית הבנין שלו פונה לעבר העיר המאוכלסת בצפיפות, אולם מאחורי הבנין משתרע שדה פתוח, רחב ידיים. דניאל אוהב את מיקומו של ביתו, המשלב את היתרונות הטמונים במגורים בקרב קהילה דתית גדולה, יחד עם המרחבים של השדות הסמוכים.

אחת הסיבות לכך שדניאל מעדיף את המרחבים הללו, היא שהם נוחים לו ולחית המחמד שלו. דניאל לא מגדל בביתו כלב או חתול. יש לו תוכי גדול, ירוק כנף ופטפטן! אמנם, בדרך כלל לא תמצאו חיות מחמד בבתים דתיים, ובוודאי שלא תוכים, אולם דניאל אוהב ציפורים מכל הסוגים. וכאשר מתגוררים בבית בקצה העיר, פחות אנשים עלולים להיות מוטרדים מפרצי הקרקורים הרעשניים, התוקפים את התוכי לפעמים.

כאשר רכש דניאל את התוכי שלו, הוא החליט ללמדו מלים או ביטויים שיתאימו לסביבה הדתית בה הוא גר. לאחר אילוף ממושך וסבלני, למד התוכי לומר "גוט שאבעס" ו"שמע ישראל", ובתשובה לשאלה: "מה שלומך?" היה משיב: "ברוך ה'".!

מדי פעם הוטרדו אמנם, שכניו של דניאל מקרקוריו של תוכי, אולם ההנאה שנגרמה לילדי השכונה מן הציפור המשעשעת, פיצתה אותם על המהומה והרעש.

יום אחד, עלה דניאל על גג ביתו, לבדוק את דוד השמש שלו. זרם המים נחלש לאחרונה, ודניאל רצה לחסוך את התשלום לטכנאי, והחליט לנסות ולתקן את התקלה בעצמו. הוא עמד על הגג, והתוכי יושב על כתפו כרגיל. בעוד התוכי מקרקע בקול: "ברוך ה'! גוט שאבעס! שמע ישראל!" ניגש דניאל לביצוע מלאכת התיקון, בשיטת "עשה זאת בעצמך". בעוד הוא מתעסק עם צינורות המים, פרץ לפתע זרם מים רותחים, והקפיצו לאחור. הוא אמנם היה זריז דיו כדי להינצל מכוויות, אולם התוכי נבהל כהוגן, והתעופף הרחק מן המקום. במרחק של קילומטר וחצי בערך, במגרש כדור רגל שומם, צנח התוכי, המום ומטושטש. באותה עת, פסע לו נתנאל אלחנן לצד המגרש, כאשר הבחין לפתע בערימת נוצות בצבע ירוק עז.

הוא התקרב כדי לבדוק במה מדובר, ונדהם למראה התוכי, שהיה אמנם חי, אך חלש מאד. נתנאל הוא אדם עדין וחוב טבע מטבעו, ומיד החליט לקחת את התוכי לביתו, ולטפל בו עד שיתחזק. המחשבה השניה שהתעוררה בו היתה: כמה ישמחו ילדיו הקטנים למראה התוכי. ללא היסוס, אסף דניאל בידו את התוכי התשוש, ולקחו לביתו. לאחר מספר ימי טיפול מסור בבית משפחת אלחנן, התחזק התוכי, ולקראת סוף השבוע שב לקרקר במלוא הבטחון. חלפו שבועיים נוספים, והוא החל "לדבר". בוקר אחד, החל התוכי קורא בקול: "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד!" נתנאל לא האמין למשמע אזניו. הוא עצר על מקומו. האמנם קראה הציפור קריאת שמע? שאל את עצמו. לאחר מספר דקות קיבל את תשובתו. התוכי שב על דבריו. ובכן, הוא לא טעה! הציפור אמנם קראה קריאת שמע! לאחר שלושה ימים של קריאות אלו, הרגיש נתנאל שהוא המום. "אלישבע", פנה לאשתו, "האם חשבת על כך שאפילו אני לא קורא קריאת שמע - והנה לפני יצור - ציפור - הקוראת קריאת שמע כל יום!" נתנאל לא יכול היה להרגע. למרות שלא היה דתי, ומעולם לא היה דתי, ידע מספיק כדי להכיר את מילות קריאת שמע. והמחשבה שציפור אומרת אותן הטרידה אותו ולא נתנה לו מנוח. לבסוף, אמר לאלישבע שהוא חושב להתפלל שחרית בבית הכנסת המקומי, כדי לומר קריאת שמע בבוקר. (לעתים השתתף בתפילות, וכך ידע שקריאת שמע נאמרת בכל יום.)

פרשת נצבים

להפתעתו, לא רק שאלישבע הסכימה לכך, היא בהחלט עודדה אותו. "כמובן שעליך ללכת!" אמרה, "התוכי יכול לומר 'שמע' בבית, אבל רק יהודי יכול לכת לבית הכנסת" ואמנם, נתנאל הלך לבית הכנסת, והרגיש שם כל כך טוב, עד שהחליט לשוב למחרת. תוך זמן קצר, הפך לאחר מן התפללים הקבועים במנין של הבוקר. לבסוף, החל נתנאל להרגיש מבוכה כאשר הסיר את הכיפה מעל ראשו בתום התפילה, לאחר צאתו מבית הכנסת. יום אחד השאיר אותה על ראשו, ושוב - להפתעתו - ביטאה אלישבע את הסכמתה.

וכך, בהדרגה, החליטו השניים לסעוד סעודת ליל שבת עם המשפחה, כולל נרות דולקים וקידוש. מנהג זה הוביל אותם לרצות לשמור שבת כהלכתה, ולבסוף להרחבת ידיעותיהם ביהדות. צמאונם לדעת עוד ועוד הביא את משפחת אלחנן לסמינר של "ערכים" לזוגות צעירים. עבורם, חיזק הסמינר את המחוייבות אותה חשו עוד קודם לכן. בסמינר הושמעו הרצאות שונות מפי צוות "ערכים", וכן התקיימו סדנאות שונות, אותן ניהלו מתנדבים מקומיים. אחד מהם היה דניאל אביר. במהלך ההפסקה הקצרה, הסתובב דניאל בין המשתתפים וערך היכרות קצרה איתם. הוא הציג עצמו בפני כל אחד, וכאשר נתקל במישהו מן הסביבה, הזכיר את התוכי שנעלם לו. "האם ראית במקרה תוכי ירוק? לפני מספר חודשים נאבד לי...".

כאשר שמע נתנאל את דניאל שואל אנשים על התוכי, הבין מיד שבודאי זהו התוכי החדש "שלו". הוא לא אמר לדניאל דבר, משום שלא רצה להחזירו, אך יחד עם זאת בירר והשיג את שמו וכתובתו של דניאל. למחרת, שוחח נתנאל עם רב בית הכנסת שבשכונתו. "כבוד הרב, האם עלי להחזיר את התוכי? כולנו מחבבים אותו כל כך, ואשתי ואני קשורים אליו במיוחד, משום שדרכו מצאנו אתה דרך חזרה ליהדות".

הרב התיישב והסביר לו באורך רוח כי השבת אבידה הינה מצווה גדולה מן התורה (דברים כב: א-ג). "בתקופה זו הנך לומד ומתחזק בקיום המצוות, ולכן" הטעים הרב, "עליך להתייחס לכך כהזדמנות נפלאה לקיים מצוה חדשה. בנוסף לכך", הוסיף הרב ואמר, "ציפור זו היא שהביאה לכך שכל בני משפחתך חזרו בתשובה. האמנם אין זה מן הצדק שתקיימו את מה שהתורה מלמדת אתכם, ותשיבו את התוכי לבעליו החוקיים?"

נתנאל הסכים.

למחרת, הביא את התוכי לדניאל, והסביר לו את השתלשלות הענינים. דניאל שמח מאד על כך שהתוכי והשב לו, אך יותר מכך שמח כאשר נודע לו מה הספיק התוכי שלו לבצע בתקופת היעדרו. "ידעתי שזה רעיון טוב ללמד את התוכי שלי קריאת שמע", אמר לנתנאל בסיפוק, "אך מעולם לא חלמתי עד כמה טוב הוא הרעיון!"

מקור: הרב שלמה לוינשטיין שליט"א

פרשת נצבים